

4. Den i vedtægtens artikel 25 fastsatte pligt til at begrunde afgørelser, der indebærer et klagepunkt, har til formål at gøre det muligt for Fællesskabets retsinstanser at udøve deres kontrol med afgørelsens lovlighed og at give tjenestemanden et tilstrækkeligt grundlag for at vide, om afgørelsen er berettiget, eller om den er behæftet med en mangel, der gør det muligt at bestride dens lovlighed. Dette krav er opfyldt, når den akt, der gøres til genstand for et søgsmål, er udstedt i en sammenhæng, som tjenestemanden har kendskab til, og som giver ham mulighed for at forstå rækkevidden af en foranstaltning, der berører ham personligt.
5. Ved begrebet magtfordrejning forstås, at en administrativ myndighed har anvendt sine beføjelser til at fremme et andet formål end det, der ligger til grund for beføjelserne. En beslutning udgør kun magtfordrejning, når det på grundlag af objektive, relevante og samstemmende indicier må antages, at den er truffet for at forfølge andre formål end dem, der er angivet.
6. Administrations omsorgspligt over for sine ansatte afspejler den balance mellem gensidige rettigheder og forpligtelser, som vedtægten har skabt i forholdet mellem den offentlige myndighed og de ansatte i offentlig tjeneste. Omsorgspligten kan imidlertid ikke forhindre ansættelsesmyndigheden i at træffe de foranstaltninger vedrørende placering af tjenestemændene, den skønner nødvendige i tjenestens interesse, da besættelsen af alle ledige stillinger i første række skal baseres på tjenestens interesse. På grund af det vide skøn, institutionerne råder over ved vurderingen af tjenestens interesse, må Fællesskabets retsinstansers kontrol begrænses til spørgsmålet om, hvorvidt ansættelsesmyndigheden har overskredet grænserne for dette skøn og ikke har udøvet det på klart fejlagtig måde.

RETTENS DOM (Femte Afdeling)
16. december 1993^{*}

I sag T-80/92,

Mariette Turner, forhenværende tjenestemand ved Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, Bruxelles, ved advokat Georges Vandersanden, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Alex Schmitt, 62, avenue Guillaume,

sagsøger,

^{*} Processprog: fransk.

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Gianluigi Valsesia, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget, bistået af advokat Denis Waelbroeck, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos Nicola Anecchino, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøgt,

angående en påstand om erstatning for den ikke-økonomiske skade, som sagsøgeren hævder at have lidt som følge af en uansøgt omplacering og de omstændigheder, hvorunder denne fandt sted,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. Kalogeropoulos, og dommerne D. P. M. Barrington og R. Schintgen,

justitssekretær: fuldmægtig J. Palacio González,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 13. juli 1993,

afsagt følgende

Dom

Faktiske omstændigheder

- 1 Sagsøgeren, der er læge, er forhenværende tjenestemand i Kommissionen. Hun nåede pensionsalderen ved udgangen af 1992. Fra 1981 til februar 1992 arbejdede hun i enheden »Syge- og ulykkesforsikring« i Direktorat B »Rettigheder og pligter« i Generaldirektoratet for Personale og Administration (GD IX).

- 2 Den 9. januar 1992 havde hun en samtale med sin direktør, R. Her blev spørgsmålet om hendes omplacering til enheden »Lægetjenesten-Bruxelles« (herefter benævnt »Lægetjenesten«) i samme direktorat drøftet. Om indholdet af denne samtale er der forskellige opfattelser, idet Kommissionen hævder, at sagsøgeren klart blev underrettet om sin snarlige omplacering i tjenestens interesse, mens sagsøgeren derimod er af den opfattelse, at det kun var et forslag om omplacering, der blev diskuteret.
- 3 Den 15. januar 1992 havde sagsøgeren en samtale med dr. H. , chefen for Lægetjenesten. Også i dette tilfælde er parterne uenige om samtalens indhold. Ifølge Kommissionen orienterede dr. H. sagsøgeren om hendes fremtidige opgaver i Lægetjenesten, mens drøftelsen ifølge sagsøgeren vedrørte muligheden af, at hun ville blive omplaceret.
- 4 Det er uomtvistet, at sagsøgeren under disse møder modsatte sig enhver omplacering i de sidste måneder af hendes karriere.
- 5 Sagsøgeren havde sygeorlov fra den 3. til den 12. februar 1992. Alligevel blev hun bekendt med et notat af 6. februar 1992 fra C., chefen for enheden »Syge- og ulykkesforsikring«, til A., sagsøgerens sekretær, hvorefter det fremgik, at »dr. Turner i tjenestens interesse var blevet forflyttet til Lægetjenesten pr. 1. februar 1992«, og at D., generaldirektør for GD IX, havde imødekommet A.'s ønske om at blive hos sagsøgeren efter dennes omplacering.
- 6 Sagsøgerens advokat meddelte ved skrivelse af 7. februar 1992 C., at sagsøgeren var blevet meget overrasket over den afgørelse, der var tilgået hendes sekretær, og hvorefter hun uansøgt var blevet omplaceret til Lægetjenesten pr. 1. februar 1992. Han understregede, at hans klient overhovedet ikke var blevet underrettet om den afgørelse, der var truffet, og som vedrørte hende.

- 7 Ved anbefalet brev af 7. februar 1992, som sagsøgeren modtog i sit hjem den 10. februar 1992, blev hun officielt underrettet om ansættelsesmyndighedens afgørelse om uansøgt at placere hende i Lægetjenesten. Afgørelsen var dateret den 31. januar 1992 og trådte ifølge artikel 2 i kraft den 1. februar 1992.
- 8 Den 14. februar 1992 havde sagsøgeren en telefonsamtale med dr. H. , som sammenfattede samtalens indhold i et notat, der samme dag blev sendt til sagsøgeren. I dette notat bekræftede dr. H. , at han havde noteret sig sagsøgerens forbehold med hensyn til omplaceringen, men at han dog fandt den nødvendig for at øge antallet af tjenestemandsansatte læger i Lægetjenesten. Han erklærede sig endvidere rede til at »tage godt imod« sagsøgeren i sin gruppe, og udtalte, at der ikke var noget til hinder for, at hendes tilladelse til at arbejde på halvtidsbasis af helbredsmæssige årsager blev forlænget, så ofte det var fornødent. Hvad angår sagsøgerens anmodning om at få en skriftlig beskrivelse af opgaverne i Lægetjenesten forklarede han, at han ikke fandt, at dette havde den store betydning, idet Lægetjenestens mål ikke havde ændret sig, siden sagsøgeren forlod den. Endelig tilføjede han, at der stadig var mulighed for en overgangsordning mellem tjenestegrenene, således at sagsøgerens efterfølgere kunne blive sat ind i hendes sager.
- 9 Den 16. februar 1992 tilsendte dr. H. sagsøgeren et dokument af generelt indhold om Lægetjenestens funktion.
- 10 Den 17. februar 1992 forklarede D., generaldirektør for GD IX, som svar på skrivelsen af 7. februar fra sagsøgerens advokat, at sagsøgeren den 9. januar 1992 var blevet underrettet mundtligt om planerne om i tjenestens interesse at omplacere hende med sin stilling til Lægetjenesten pr. 1. februar 1992, og at hun ved denne lejlighed havde fået forklaret grundene til denne afgørelse, som navnlig hang sammen med den voksende arbejdsbyrde i Lægetjenesten. Han tilføjede, at sagsøgeren var blevet indbudt til flere samtaler for at drøfte retningslinjerne for hendes forflyttelse, men at hun aldrig var mødt op. Dette var baggrunden for, at omplaceringsafgørelsen var blevet meddelt hende skriftligt samt bekræftet skriftligt.

- 11 Den 18. februar 1992 blev der afholdt et møde på sagsøgerens kontor, hvorunder hendes efterfølger blev præsenteret for hende, og den nærmere ordning for sagernes overdragelse til efterfølgeren blev drøftet. R. meddelte i et notat af samme dato, der blev sendt til D., C. og sagsøgeren, og som indeholdt et resumé af mødet, at det var aftalt, at overdragelsen af sagerne skulle være afsluttet i løbet af højst én eller to uger.
- 12 I et notat af 24. februar 1992 gjorde sagsøgeren som svar på R.'s notat af 18. februar 1992 bl. a. gældende, at hun ikke var blevet underrettet om sin forestående omplacering under samtalen med R. den 9. januar 1992, og at det var udelukket, at hun senere skulle have affundet sig med situationen, da der ikke havde foreligget nogen skriftlig eller mundtlig indkaldelse fra R. Hun tilføjede, at hun fandt det urealistisk at sætte fristen for sagernes overdragelse og indførelsen af efterfølgeren i disse til én eller to uger.
- 13 Sagsøgeren gentog i en skrivelse af 19. februar 1992 til dr. H. , at hun modsatte sig at blive omplaceret uansøgt nogle få måneder, inden hun gik på pension, og at hun fandt omplaceringen i strid med tjenestens interesse. Hun tilføjede, at hun stadig ikke havde modtaget nogen detaljeret beskrivelse af sine nye opgaver, og nævnte, at der måske var en forbindelse mellem hendes omplacering og den omstændighed, at der verserede en retssag mellem hende og Kommissionen om C.'s forvaltning af sygekassen.
- 14 I sit svar af 26. februar 1992 mindede dr. H. sagsøgeren om, at han havde sendt hende en oversigt over Lægetjenestens virksomhed, og præciserede, at det forventedes, at hun mødte i denne senest den 4. marts.
- 15 Sagsøgeren fik ved skrivelse af 5. marts 1992 meddelelse om, at hendes ting ville blive flyttet til Lægetjenesten den 10. marts 1992. Hun anmodede samme dag af helbredsmæssige årsager om, at flytningen blev udsat til den 25. marts 1992. D. meddelte hende ved skrivelse af 6. marts 1992, at han imødekom denne anmodning, ikke alene af hensyn til de helbredsmæssige årsager, hun havde påberåbt sig,

men også for klart at vise sin og sine medarbejders vilje til at sikre, at sagsøgeren overtog sine nye opgaver i et godt klima.

16 Den 6. marts 1992 indbragte sagsøgeren klage over afgørelsen om uden ansøgning at omplacere hende og hendes stilling til Lægetjenesten i tjenestens interesse. I denne klage gentog hun i alt væsentligt de klagepunkter, hun allerede havde rejst i sine tidligere notater, som er nævnt ovenfor.

17 Ved skrivelse af 19. marts 1992 gjorde dr. H. under henvisning til klagen sagsøgeren opmærksom på, at han ikke var enig med hende i, at hendes omplacering ikke var i tjenestens interesse, og at der reelt ikke var noget, der hastede. Han erindrede hende ligeledes om, at han under deres samtale den 17. februar 1992 ikke havde kunnet forklare hende, hvad hendes nye opgaver ville blive, da hun havde anmodet ham om at betragte samtalen som personlig. Han tilføjede:

»Jeg har dog intet imod skriftligt at oplyse Dem om de opgaver, jeg havde tænkt mig at foreslå Dem i Lægetjenesten under hensyntagen til den ferie, De endnu skal afvikle, og Deres helbredstilstand:

— arbejde som min personlige rådgiver i vanskelige lægelige og lægeligt-administrative spørgsmål og bistå mig i mine relationer med Bruxelles' læger i almindelighed og de belgiske medicinske fakulteter i særdeleshed, navnlig universitetshospitalerne

— styrke sygefraværskontrollen

— repræsentere os i invaliditetsudvalgene på ansættelsesmyndighedens vegne

— foretage årlige lægeundersøgelser (i den forbindelse kan jeg sige, at alle, også jeg, når jeg kan, foretager de årlige lægeundersøgelser og lægeundersøgelserne ved ansættelsen)

- styrke den egentlige bedriftslægetjeneste, bl. a. besøgene på stedet i de mange bygninger, som Kommissionen er spredt i
 - foretage lægeundersøgelser ved ansættelse, forudsat at dette er foreneligt med Deres tjeneste på halv tid (undersøgelserne vil være om formiddagen).«
- 18 Dr. H. tilføjede endvidere, at han ikke fandt, at disse opgaver var uforenelige med sagsøgerens lønklasse eller var urimelige under hensyn til hendes erfaring, og slet ikke, at de var under hendes værdighed som uddannet læge og specialist i intern medicin. Det var dette, han ville have drøftet med hende under den frokost, hun var blevet inviteret til, men to gange havde meldt afbud til.
- 19 Sagsøgerens advokat opfordrede ved skrivelse af 19. marts 1992 D. til at omgøre sin afgørelse om omplacering af sagsøgeren. D. svarede ved skrivelse af 25. marts 1992, at afgørelsen udelukkende var truffet i tjenestens interesse, og at sagsøgeren var blevet underrettet om sine nye opgavers art.
- 20 Den 27. marts og den 6. april 1992 afholdtes to møder mellem sagsøgeren og hendes advokat på den ene side og Kommissionens repræsentanter på den anden side, hvorunder parterne redegjorde for deres respektive holdninger.
- 21 Sagsøgeren kritiserede ved skrivelse af 14. april 1992 til dr. H. beskrivelsen af sine fremtidige opgaver i Lægetjenesten, som »ved sin ustrukturerede form vidner om, hvor improviseret hele denne sørgelige affære med uansøgt omplacering er«.
- 22 Ved skrivelse af 7. august 1992 blev sagsøgeren underrettet om, at Kommissionen den 31. juli 1992 havde vedtaget en afgørelse om afvisning af klagen. Kommissionen fastholdt sin omplaceringsafgørelse, men ændrede dog datoen for dens iværksættelse til 15. februar 1992 for at afværge enhver kritik på det formelle plan.

Retsforhandlinger og parternes påstande

- 23 På baggrund af disse omstændigheder har sagsøgeren ved stævning indgivet til Rettens Justitskontor den 28. september 1992 anlagt sag med påstand om erstatning for den ikke-økonomiske skade, hun mener at have lidt på grund af afgørelsen om hendes omplacering uden ansøgning og de omstændigheder, hvorunder denne blev truffet.
- 24 Den skriftlige forhandling er forløbet forskriftsmæssigt og blev afsluttet den 24. april 1993.
- 25 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisoptagelse. Parterne afgav mundtlige indlæg og besvarede Rettens spørgsmål i retsmødet den 13. juli 1993. Sagsøgte repræsentant besvarede bl. a. tre spørgsmål, som Retten havde stillet ham forinden. Afdelingsformanden erklærede den mundtlige forhandling for afsluttet efter retsmødet.
- 26 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:
- Kommissionen dømmes til at betale sagsøgeren et symbolsk beløb på 1 ECU som godtgørelse for den ikke-økonomiske skade, hun har lidt på grund af sin forflyttelse uden ansøgning til Lægetjenesten i Bruxelles pr. 1. februar 1992 og de omstændigheder, hvorunder afgørelsen blev truffet.
 - Kommissionen dømmes til at betale samtlige sagens omkostninger.
- 27 Sagsøgte har nedlagt følgende påstande:
- Kommissionen frifindes.

— Sagsøgeren dømmes til at bære sine egne omkostninger.

Realiteten

- 28 Sagsøgeren har gjort gældende, at hun har lidt en ikke-økonomisk skade som følge af forskellige fejl begået af Kommissionen — procedurefejl, tilsidesættelse af artikel 7 og 25 i vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber (herefter benævnt »vedtægten«), magtfordrejning og tilsidesættelse af omsorgspligten — og at hun bør have skaden erstattet. Inden gennemgangen af de forskellige anbringender, sagsøgeren har påberåbt sig for at godtgøre, at der foreligger en tjenstlig fejl, som er ansvarspådragende for Kommissionen, skal det nærmere præciseres, hvorledes den omtvistede foranstaltning skal betegnes i retlig henseende.
- 29 Det er uomtvistet, at foranstaltningen, som går ud på at overflytte sagsøgeren og hendes stilling fra enheden »Syge- og ulykkesforsikring« til Lægetjenesten, er blevet truffet uden den pågældendes samtykke. Sådanne overflytninger benævnes ofte »forflytninger uden ansøgning«, og både dette udtryk og udtrykket »forflyttelse« er blevet anvendt af parterne for at beskrive den omtvistede foranstaltning, såvel under drøftelserne forud for sagens anlæg som under selve den skriftlige forhandling.
- 30 Retten (Fjerde Afdeling) har i dom af 8. juni 1993 (sag T-50/92, Fiorani mod Parlamentet, Sml. II, s. 555, præmis 27) fundet anledning til at erindre om, dels at »Retten ikke kan være bundet af, at parterne betegner en foranstaltning som forflyttelse, omplacering eller overflytning«, dels at »[det] fremgår ... af vedtægtens systematik, at der kun sker forflyttelse i egentlig forstand, hvor en tjenestemand overflyttes til en ledig stilling. Det følger heraf, at enhver egentlig forflyttelse er underkastet de i vedtægtens artikel 4 og 29 fastsatte formkrav. Disse formkrav gælder derimod ikke i tilfælde, hvor en tjenestemand omplaceres med sin stilling, fordi en sådan overflytning ikke medfører, at der opstår en ledig stilling«.

- 31 Da det i den foreliggende sag står klart, at sagsøgeren er blevet overflyttet med sin stilling og ikke til en ledig stilling, vil der i denne dom for at undgå enhver forvirring med hensyn til den retlige betegnelse for den i den foreliggende sag omtvistede foranstaltning blive henvist til sagsøgerens »omplacering«.
- 32 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at den retlige betegnelse for den omtvistede foranstaltning ikke påvirker vurderingen af sagsøgerens klagepunkter. Navnlig bemærkes, som Domstolen har fastslået i sin dom af 21. maj 1981 (sag 60/80, Kindermann mod Kommissionen, Sml. s. 1329, præmis 14), at »med hensyn til beskyttelsen af de pågældende tjenestemænds rettigheder og berettigede interesser ... [gælder] reglerne i vedtægtens artikel 7, stk. 1, for afgørelser om omplacering på samme måde som for forflytninger, navnlig i den forstand, at omplacering af tjenestemænd kun kan ske i tjenestens interesse og på betingelse af, at der er tale om tilsvarende stillinger«.

Procedurefejl

Parternes argumenter

- 33 Sagsøgeren har erklæret, at hun ikke havde fået meddelelse om nogen afgørelse om at omplacere hende under samtalerne den 9. og den 15. januar 1992, kun om et omplaceringsforslag. Hun har tilføjet, at det var helt tilfældigt under en telefonsamtale, hun havde med sin sekretær under sin sygeorlov, at hun fik kendskab til den omtvistede afgørelse.
- 34 Hun finder, at den omtvistede afgørelse har tilbagevirkende gyldighed, for så vidt den fik virkning den 1. februar 1992, men først blev meddelt hende ved skrivelse af 7. februar 1992. Hun har gjort gældende, at denne tilbagevirkende gyldighed må betragtes som lovlig, idet der kun undtagelsesvis, og kun såfremt det tilstræbte mål kræver det, og de pågældendes berettigede forventninger ikke derved svigtes, kan gøres undtagelse fra retssikkerhedsprincippet. Disse særlige betingelser er ikke opfyldt i den foreliggende sag.

- 35 Kommissionen har svaret, at en omplaceringsafgørelse som den, der her er tale om, kun kan få virkning fra det tidspunkt, hvor den pågældende tjenestemand faktisk påbegynder sin nye tjeneste. Kommissionen har gjort gældende, at offentliggørelse og meddelelse af en retsakt ifølge fast praksis ikke udgør væsentlige formkrav i henhold til EØF-traktatens artikel 173, og at eventuelle uregelmæssigheder som følge af offentliggørelsen eller meddelelsen ikke kan medføre, at retsakten er en nullitet, men højst, at den er anfægtelig. (Domstolens dom af 14.7.1972, sag 48/69, ICI mod Kommissionen, Sml. 1972, s. 151, org. ref.: Rec. s. 619, og af 29.5.1974, sag 185/73, König, Sml. s. 607). Da omplaceringsafgørelsen først kunne gøres gældende over for sagsøgeren, efter at der var givet meddelelse om den, kunne den omstændighed, at meddelelsen var »forsinket«, ikke udgøre en fejl eller medføre nogen skade.
- 36 I øvrigt har Kommissionen hævdet, at sagsøgeren blev underrettet om sin forestående omplacering under den samtale, hun havde med R. den 9. januar 1992, og at spørgsmålet om hendes forestående omplacering ligeledes blev rejst under en samtale, som hun havde med dr. H. den 15. januar 1992.

Retten bemærkninger

- 37 Retten fastslår indledningsvis, at den omtvistede afgørelse blev vedtaget fredag den 31. januar 1992, og at den i henhold til artikel 2 fik virkning lørdag den 1. februar 1992. Retten fastslår endvidere, at sagsøgeren havde sygeorlov fra mandag den 3. februar 1992 til den 12. februar 1992, og at hun fik officiel underretning om afgørelsen ved skrivelse af 7. februar 1992, som hun modtog i sit hjem den 10. februar 1992. Retten fastslår endelig, at Kommissionen udsatte datoen for sagsøgerens tiltrædelse af arbejdet i Lægetjenesten først til den 4. marts 1992, derefter til den 25. marts 1992.
- 38 Under disse omstændigheder finder Retten ikke, at den omstændighed, at afgørelsen i sin oprindelige udformning formelt fik virkning, før den var meddelt sagsøgeren, har kunnet skade dennes retssikkerhed. For det første måtte hun efter samtalerne den 9. og den 15. januar 1992 have vidst, at der var i det mindste en stærk sandsynlighed for, at hun ville blive omplaceret inden længe. For det andet kunne den omtvistede afgørelse, hvori sagsøgeren bl. a. blev beordret til at stille sig til rådighed for Lægetjenesten, efter sin karakter ikke have praktiske virkninger, før

den var meddelt sagsøgeren. Den kunne ej heller have praktiske virkninger under sagsøgerens sygeorlov. Ved at gå med til at udsætte datoen for sagsøgerens tiltrædelse af arbejdet i Lægetjenesten, først til den 4. marts 1992, derefter til den 25. marts 1992, har Kommissionen i virkeligheden udsat afgørelsens faktiske ikrafttræden til disse datoer.

- 39 Heraf følger, at sagsøgerens første anbringende må forkastes.

Tilsidesættelse af vedtægtens artikel 7

Parternes argumenter

- 40 Sagsøgeren har gjort gældende, at det følger af vedtægtens artikel 7, stk. 1, at der ved omplaceringsafgørelser udelukkende skal tages hensyn til tjenestens interesse, og hun har hævdet, at dette ikke er sket i forbindelse med den anfægtede afgørelse.
- 41 Sagsøgeren har navnlig gjort gældende:
- at det ikke hastede med at overflytte hendes stilling før hendes pensionering. Dette blev hun forsikret om under de indledende drøftelser, hun havde bl. a. med R. og dr. H.
 - at Kommissionen aldrig har påvist, hvorfor det var nødvendigt at overflytte hende til Lægetjenesten
 - at det stred imod sund fornuft uansøgt at omplacere en tjenestemand, der stod for at skulle pensioneres, som endnu havde mange feriedage til gode, og som gjorde større gavn i sin tidligere tjeneste
 - at hun aldrig har fået forklaret, hvad arbejdet som rådgivende læge i Lægetjenesten indebar

— at Kommissionen på grund af, at hun forlod sin gamle tjeneste, har været nødt til at ansætte tre nye læger, og således havde haft yderligere udgifter.

- 42 Kommissionen har svaret, at institutionerne ifølge fast retspraksis råder over et vidt skøn med hensyn til, hvorledes de organiserer deres tjenestegrene, forudsat at det sker i tjenestens interesse. Kontrollen med dette skøn må således begrænses til spørgsmålet om, hvorvidt institutionen har udøvet sit skøn åbenbart fejlagtigt. Kommissionen har som eksempel nævnt Rettens dom af 13. december 1990 (sag T-20/89, Moritz mod Kommissionen, Sml. II, s. 769).
- 43 Ifølge Kommissionen er der intet, der peger på, at den har udøvet sit skøn åbenbart fejlagtigt, da den besluttede at omplacere sagsøgeren til Lægetjenesten. Som to generaldirektører havde indset mere end tre år tidligere, var det nødvendigt at udvide Lægetjenesten på grund af dennes voksende arbejdsbyrde.
- 44 Sagsøgeren har i replikken, der blev indgivet den 17. februar 1993, spurgt, hvorfor den stilling, hun skulle beklæde i Lægetjenesten, hvis den var så vigtig, havde været ubesat i tre år, og heller ikke er blevet besat efter hendes pensionering den 1. januar 1993.
- 45 Kommissionen har i duplikken forklaret, at sagsøgerens A4-stilling var blevet byttet til en midlertidig stilling, som er ved at blive opslået, og at de til stillingen knyttede arbejdsopgaver for tiden udføres af en lægevikar.
- 46 Som svar på sagsøgerens argument om, at det ikke var nødvendigt at udvide Lægetjenesten i Bruxelles, har Kommissionen i duplikken endvidere henvist til en undersøgelse af Lægetjenesterne, som fandt sted ved udgangen af 1991, og som gjorde det muligt at vurdere Lægetjenestens nøjagtige behov på tidspunktet for omplaceringsafgørelsen. Denne undersøgelse viste, hvor skæv fordelingen af men-

neskelige ressourcer var mellem hjemstederne Bruxelles (tre tjenestemandsansatte læger på fuldtidsbasis for 16 000 personer), Luxembourg (to tjenestemandsansatte læger på fuldtidsbasis for 3 500 personer) og Ispra (fire tjenestemandsansatte læger på fuldtidsbasis for 2 000 personer).

- 47 Kommissionen finder i øvrigt ikke, at en forestående pensionering er et argument for ikke at træffe afgørelse om omplacering i tjenestens interesse. Dette er endnu rigtigere i den foreliggende sag, fordi sagsøgeren allerede havde opnået en vis erfaring i Lægetjenesten mellem 1970 og 1979, således at det måtte forventes, at hun straks kunne bidrage effektivt til arbejdet i denne.
- 48 Kommissionen har ligeledes forkastet sagsøgerens argument om, at hun ikke vidste, hvad hvervet som rådgivende læge indebar. Hun havde flere gange fået forklaret, hvilke opgaver hun ville få i sin nye tjeneste. Kommissionen har i denne forbindelse henvist til dr. H. 's skrivelse af 19. marts 1992.
- 49 Sagsøgeren har i replikken svaret, at arbejdet i Lægetjenesten havde ændret sig meget siden hendes afgang i 1980, at det var umuligt at overtage det nye hverv inden for den tid, der var til rådighed, og at man ikke kan sige, at hun hørte til i Lægetjenesten, fordi hun er læge, og fordi »arbejdet i Lægetjenesten er lægearbejde«.
- 50 Kommissionen har som svar på sagsøgerens argument om, at hendes afgang fra den tjeneste, hun kom fra, havde afstedkommet yderligere udgifter, forklaret, at ansættelsen af to (og ikke tre) lægevikarer skyldtes et voksende behov i tjenesten og ikke havde nogen forbindelse med sagsøgerens afgang. Kommissionen har bemærket, at disse læger i øvrigt er blevet ansat på deltidsbasis, den første i 20 timer og den anden i 12 timer om ugen, og at udgifterne i forbindelse med deres ydelser under alle omstændigheder lå langt under dem, der blev afholdt for sagsøgeren.

Retten's bemærkninger

- 51 Det skal for det første bemærkes, at Retten for bedre at kunne vurdere sagsøgerens argumenter (til støtte for dette anbringende) har stillet Kommissionen tre spørgsmål om, hvornår sagsøgeren faktisk begyndte at arbejde i Lægetjenesten, hvor mange feriedage hun endnu havde til gode på dette tidspunkt, og hvornår hendes efterfølger i Lægetjenesten faktisk påbegyndte sit arbejde dér.
- 52 Kommissionen har i sit svar på det første spørgsmål meddelt Retten, at sagsøgeren nægtede at stille sig til rådighed for Lægetjenesten, og at hun indtil sin pensionering bevarede sit kontor i sygekassen. Kommissionen finder, at denne nægtelse er bevis på en åbenbar vrangvilje. Sagsøgeren har bekræftet, at hun nægtede at arbejde i Lægetjenesten, men har som begrundelse herfor anført de psykologiske fejl, Kommissionen har begået. Af Kommissionens svar på det andet spørgsmål fremgår det, at sagsøgeren den 25. februar 1992 havde 59 feriedage til gode, og at hun holdt 46 feriedage i månederne før sin pensionering. Som svar på det tredje spørgsmål har Kommissionen oplyst, at ingen tjenestemand eller anden ansat endnu havde overtaget sagsøgerens arbejde i Lægetjenesten på tidspunktet for retsmødet. Kommissionen har henvist til institutionernes budgetsituation og det fuldstændige ansættelsesstop, der er blevet indført.
- 53 Ifølge fast praksis råder institutionerne over vide skønsbeføjelser med hensyn til, hvorledes de ønsker at indrette deres tjenestegrene på grundlag af de opgaver, der påhviler dem, og med hensyn til placeringen af det personale, som de råder over, hvorved det dog er en forudsætning, at placeringen sker i tjenestens interesse og under iagttagelse af princippet om stillingernes ækvivalens (se senest Retten's dom af 18.6.1992, sag T-49/91, Turner mod Kommissionen, Sml. II, s. 1855, præmis 34). Domstolen har haft lejlighed til at fastslå, at de eventuelle problemer, som en tjenstemands afgang kan forvolde i hans gamle afdeling, og den gavn, som hans nye afdeling kan drage af omplaceringen, altsammen er forhold, som er omfattet af dette frie skøn (dom af 14.7.1983, sag 176/82, Nebe mod Kommissionen, Sml. s. 2475, præmis 18). Da institutionerne råder over et vidt skøn ved vurderingen af tjenestens interesse, må Retten's kontrol derfor begrænses til spørgsmålet om, hvorvidt ansættelsesmyndigheden har overskredet grænserne for dette skøn og ikke har udøvet det på klart fejlagtig måde (jf. ovennævnte dom i sagen Moritz mod Kommissionen, præmis 39).

- 54 Det skal ligeledes erindres, at der påhviler enhver tjenestemand en grundlæggende loyalitets- og samarbejdspligt over for den myndighed, hvorunder han hører (se Domstolens dom af 14.12.1966, sag 3/66, Alfieri mod Parlamentet, Sml. 1965-1968, s. 317, org. ref.: Rec. s. 633, på s. 650). Retten finder, at det følger heraf, at Kommissionen ved vurderingen af de sandsynlige følger for tjenesten af en omplaceringsafgørelse er berettiget til at forvente, at den pågældende tjenestemand handler i overensstemmelse med den loyalitets- og samarbejdspligt, der påhviler ham. Denne pligt indebærer i tilfælde af en omplacering, at den pågældende tjenestemand skal stille sig til rådighed for den nye administrative enhed. Finder han, at afgørelsen er behæftet med en mangel, kan han benytte de klageprocedurer, der er omhandlet i vedtægten, men han kan ikke nægte at arbejde i sin nye afdeling.
- 55 Det er på baggrund af disse principper, at de omstændigheder, hvorunder afgørelsen om sagsøgerens omplacering blev truffet, skal undersøges.
- 56 For så vidt angår den gavn, Lægetjenesten kunne have haft af sagsøgerens omplacering, må det for det første anføres, at chefen for Lægetjenesten før den omtvistede afgørelse havde indgivet ansøgning om en udvidelse af personalet i denne tjeneste, og for det andet, at en undersøgelse foretaget af Kommissionen i slutningen af 1991 havde vist, at Lægetjenesten i Bruxelles rådede over meget få tjenestemandsansatte læger på fuldtidsbasis i forhold til lægetjenesterne i Ispra og Luxembourg. Det er ej heller bestridt, at arbejdsbyrden i denne tjeneste er vokset. Det skal ligeledes bemærkes, at sagsøgeren havde arbejdet i denne tjeneste mellem 1970 og 1979, og at chefen for Lægetjenesten, efter at omplaceringsafgørelsen var truffet, havde udtrykt ønske om at give hende en så god modtagelse som muligt. Bl. a. sendte han hende den 19. marts 1992 en skrivelse indeholdende en beskrivelse af hendes fremtidige opgaver i Lægetjenesten.
- 57 Under disse omstændigheder finder Retten, at sagsøgeren kunne have bidraget væsentligt til Lægetjenestens funktion i de sidste måneder af sin karriere, og at Kommissionen, da den vedtog den anfægtede afgørelse, havde ret til at formode, at sagsøgeren ville handle i overensstemmelse med sin loyalitets- og samarbejdspligt.

- 58 For så vidt angår de negative følger, som sagsøgerens omplacering kunne have haft for enheden »Syge- og ulykkesforsikring«, finder Retten ikke, at sagsøgeren har påvist, at de negative følger var større end den gavn, Lægetjenesten kunne have haft af hendes arbejde, navnlig i betragtning af, at det var nødvendigt at udvide Lægetjenestens personale.
- 59 I betragtning af det ovenfor anførte finder Retten ikke, at Kommissionen har udøvet sit skøn åbenbart fejlagtigt, da den besluttede at omplacere sagsøgeren til Lægetjenesten. Heraf følger, at det andet anbringende må forkastes.

Tilsidesættelse af vedtægtens artikel 25

Parternes argumenter

- 60 Sagsøgeren har kritiseret begrundelsen for omplaceringsafgørelsen, navnlig fordi den henvisning, der er i afgørelsen, til tjenestens interesse, er udtryk for en forkert vurdering af den faktiske bistand, hun kunne yde Lægetjenesten ved slutningen af sin karriere. Hun har ligeledes gjort gældende, at hun trods flere anmodninger aldrig har modtaget en detaljeret beskrivelse af de opgaver, hun skulle have i den nye afdeling.
- 61 Ifølge Kommissionen skyldtes sagsøgerens omplacering uden ansøgning klart hensynet til tjenestens interesse, og både før og efter omplaceringsafgørelsen fandt der en række samtaler og notatudvekslinger sted, som gjorde det muligt for sagsøgeren at forstå grundene til, at afgørelsen blev truffet, og at få kendskab til beskaffenheden af sit fremtidige arbejde. Kommissionen har i denne forbindelse henvist til sagsøgerens samtaler med dr. H. den 15. og den 16. januar 1992, til dr. H. 's skrivelser af 14. februar og 19. marts 1992 samt til den omstændighed, at sagsøgeren to gange meldte afbud til en frokost med dr. H. , hvor spørgsmålet om hendes fremtidige arbejde skulle have været drøftet.

Retten's bemærkninger

- 62 Som det fremgår af Domstolens og Retten's faste praksis, har den i vedtægtens artikel 25 fastsatte pligt til at begrunde akter, der indebærer et klagepunkt, til formål at gøre det muligt for Retten at udøve sin kontrol med afgørelsens lovlighed og at give tjenestemanden et tilstrækkeligt grundlag for at vide, om afgørelsen er berettiget, eller om den er behæftet med en mangel, der gør det muligt at bestride dens lovlighed. Dette krav er opfyldt, når den akt, der gøres til genstand for et søgsmål, er udstedt i en sammenhæng, som tjenestemanden har kendskab til, og som giver ham mulighed for at forstå rækkevidden af en foranstaltning, der berører ham personligt (dom af 1.6.1983, forenede sager 36/81, 37/81 og 218/81, Seton mod Kommissionen, Sml. s. 1789).
- 63 Retten bemærker, at chefen for Lægetjenesten i et notat af 14. februar 1992 til sagsøgeren (bilag 7 til stævningen) skriftligt meddelte hende, at hendes omplacering havde til formål at øge antallet af tjenestemandsansatte læger i Lægetjenesten, hvor der kun var tre læger for 12 000 tjenestemænd og andre ansatte, og at han tre år tidligere havde ansøgt om mere personale.
- 64 Retten finder i betragtning af de vide skønsbeføjelser, ansættelsesmyndigheden har med hensyn til tjenestegrenenes organisation, at den forklaring, der gives i notatet af 14. februar 1992, opfylder den begrundelsespligt, der er fastsat i vedtægtens artikel 25.
- 65 Sagsøgerens tredje anbringende må derfor forkastes.

Magtfordrejning*Parternes argumenter*

- 66 Sagsøgeren har gjort gældende, at der ligger andre grunde — og disse er mange og samstemmende — end tjenestens interesse bag afgørelsen om hendes omplacering. Hun har hævdet, at afgørelsen faktisk blev truffet for at fjerne hende fra sygekas-

sen på grund af tvisten mellem hende og chefen for enheden, C. Med hensyn til de nærmere enkeltheder i denne tvist har hun henvist til sagsfremstillingen i ovennævnte dom i sagen Turner mod Kommissionen.

- 67 Dette er grunden til, at de argumenter på basis af sund fornuft, som sagsøgeren har fremført mod afgørelsen, ikke er blevet besvaret på tilfredsstillende måde, og til, at Kommissionen har afvist sagsøgerens tilbud om at undersøge andre mindelige løsninger, som ville have gjort det muligt at bilægge konflikten.
- 68 Kommissionen har svaret, at ifølge fast retspraksis er »en beslutning ... kun behæftet med magtfordrejning, når det på grund af objektive, relevante og samstemmende indicier må antages, at den er truffet til forfølgelse af andre formål end dem, der er angivet« (Domstolens dom af 21.6.1984, sag 69/83, Lux mod Revisionsretten, Sml. s. 2447). Kommissionen finder ikke, at sagsøgeren i den foreliggende sag har anført nogen omstændighed, der viser, at omplaceringen udgør misbrug af det skøn, som Kommissionen som institution råder over ved organiseringen af sine tjenestegrene.
- 69 Kommissionen har tilføjet, at det er helt forkert, når det påstås, at omplaceringsafgørelsen er truffet på grund af tvisten mellem sagsøgeren og C. Endvidere har Kommissionen påpeget, at det under alle omstændigheder er fastslået, at »en omplacering af en tjenestemand, der sker for at løse uholdbare tjenstlige vanskeligheder, må anses for besluttet i tjenestens interesse« (Domstolens dom af 7.3.1990, forenede sager C-116/88 og C-149/88, Hecq mod Kommissionen, Sml. I, s. 599).

Retten's bemærkninger

- 70 Det bemærkes for det første, at begrebet magtfordrejning har et klart afgrænset indhold, og at der ved magtfordrejning forstås, at en administrativ myndighed har anvendt sine beføjelser til at fremme et andet formål end det, der ligger til grund for beføjelserne, og for det andet, at en beslutning ifølge fast retspraksis kun udgør magtfordrejning, når det på grundlag af objektive, relevante og samstemmende indicier må antages, at beslutningen er truffet for at forfølge andre formål end dem,

der er angivet (Rettens dom af 26.11.1991, sag T-146/89, Williams mod Revisionsretten, Sml. II, s. 1293, præmis 87 og 88).

71 De specifikke argumenter, sagsøgeren har fremført til støtte for dette anbringende, er følgende:

— Der var i 1990 og 1991 stor uenighed mellem sagsøgeren og hendes kontorchef om en beslutning om at omorganisere den tjeneste, hun arbejdede i dengang.

— Ifølge sagsøgeren er omplaceringsafgørelsen truffet på initiativ af generaldirektøren for GD IX og ikke efter anmodning fra Lægetjenesten.

— Ifølge sagsøgeren er der ikke givet tilfredsstillende svar på hendes argumenter mod omplaceringen af hende.

— Kommissionen har trods sagsøgerens udtrykte modstand mod omplaceringen nægtet at undersøge muligheden for en mindelig løsning af konflikten.

72 Retten finder ikke, at disse argumenter er objektive, relevante og samstemmende indicier, der i fornødent omfang godtager, at den pågældende omplacering blev

besluttet med et andet formål end at udvide Lægetjenestens personale. Under disse omstændigheder må sagsøgerens fjerde anbringende forkastes.

Tilsidesættelse af omsorgspligten

Parternes argumenter

- 73 Sagsøgeren har påpeget, at Domstolen og Retten har statueret, at omsorgspligten navnlig indebærer, at »myndigheden ved afgørelser om forhold vedrørende en tjenestemand tager alle de omstændigheder i betragtning, som kan antages at være bestemmende for dens afgørelse, og hermed ikke blot tager hensyn til tjenestens interesse, men også til vedkommende tjenestemands interesse« (Retten kendelse af 7.6.1991, sag T-14/91, Weyrich mod Kommissionen, Sml. II, s. 235, præmis 50). I den foreliggende sag har sagsøgte imidlertid overhovedet ikke taget hensyn til sagsøgerens personlige interesse.
- 74 Kommissionen har svaret, at ifølge fast retspraksis kan omsorgspligten ikke forhindre ansættelsesmyndigheden i at træffe de foranstaltninger, som den skønner nødvendige i tjenestens interesse (Domstolens dom af 25.11.1976, sag 123/75, Küster mod Parlamentet, Sml. s. 1701, og af 16.12.1987, sag 111/86, Delauche mod Kommissionen, Sml. s. 5345). Kommissionen har tilføjet, at Retten har fastslået, at »besættelsen af alle ledige stillinger i første række skal baseres på tjenestens interesse«, og at »administrationens omsorgspligt i forhold til de ansatte er et udtryk for den balance mellem gensidige rettigheder og forpligtelser, som vedtægten har skabt i forholdet mellem EF-administrationen og de EF-ansatte« (ovennævnte dom i sagen Moritz mod Kommissionen, præmis 39).
- 75 Kommissionen finder, at det under alle omstændigheder fremgår af de faktiske omstændigheder, at den har opfyldt sin omsorgspligt. Således har dr. H. og R. og D. flere gange indbudt sagsøgeren til møder for at drøfte den nærmere gennemførelse af hendes overflytning, Kommissionen har imødekommet sagsøgerens ønske om at lade hendes sekretær følge med over i den nye tjeneste, dr. H. har altid bestræbt sig på at foretage de tilpasninger, der var nødvendige, for at sagsøgeren

kunne varetage sit arbejde i Lægetjenesten på tilfredsstillende måde, og endelig har Kommissionen taget hensyn til de lægelige og andre grunde, sagsøgeren har fremført, og tilladt hende at udskyde datoen for overflytningen.

- 76 Sagsøgeren har i replikken svaret, at hun konstant var genstand for truende og ydmygende foranstaltninger. Som eksempel har hun nævnt fremsendelsen af omplaceringsafgørelsen med anbefalet brev til hendes private adresse, selv om hun havde sygeorlov, og der ikke var noget, der hastede. Hun har ligeledes henvist til de omstændigheder, under hvilke hendes flytning fandt sted.

Retten bemærkninger

- 77 Retten skal fastslå, at det fremgår af fast retspraksis, at administrationens omsorgspligt over for sine ansatte afspejler den balance mellem gensidige rettigheder og forpligtelser, som vedtægten har skabt i forholdet mellem den offentlige myndighed og de ansatte i offentlig tjeneste, og at omsorgspligten ikke kan forhindre ansættelsesmyndigheden i at træffe de foranstaltninger, den skønner nødvendige i tjenestens interesse, da besættelsen af alle ledige stillinger i første række skal baseres på tjenestens interesse (Retten dom af 10.7.1992, forenede sager T-59/91 og T-79/91, Eppe mod Kommissionen, Sml. II, s. 2061, præmis 66). På grund af det vide skøn, institutionerne råder over ved vurderingen af tjenestens interesse, må Retten kontrol begrænses til spørgsmålet om, hvorvidt ansættelsesmyndigheden har overskredet grænserne for dette skøn og ikke har udøvet det på klart fejlagtig måde (ovennævnte dom i sagen Moritz mod Kommissionen).
- 78 I den foreliggende sag finder Retten, at Kommissionen har opfyldt de krav, omsorgspligten stiller, ved den måde, hvorpå den har taget hensyn til sagsøgerens ønsker med hensyn til den nærmere gennemførelse af hendes omplacering. Retten bemærker, at Lægetjenestens chef i sit notat af 14. februar 1992 klart meddelte sagsøgeren, at han var »fuldt ud rede til sammen med [hende] at finde frem til de tilpasninger, der er nødvendige, for at [hendes] arbejde i denne tjeneste bliver tilfredsstillende for såvel [hende] selv som institutionen«, og at Kommissionen faktisk gik med til at udskyde datoen for den faktiske omplacering og imødekom sagsøgerens ønske om at lade hendes sekretær følge med over i den nye tjeneste.

Under disse omstændigheder finder Retten ikke, at Kommissionen, selv om man kan beklage, at sagsøgerens fine karriere i Fællesskabernes tjeneste er afsluttet på en så utilfredsstillende måde, har overskredet grænserne for sit vide skøn ved den vurdering, den foretog af såvel tjenestens som sagsøgerens interesse.

- 79 Heraf følger, at det femte anbringende også må forkastes.
- 80 Det fremgår af det ovenfor anførte, at sagsøgeren ikke har godtgjort, at Kommissionen har begået nogen ansvarspådragende fejl. Under disse omstændigheder må Kommissionen frifindes, uden at det er fornødent at tage stilling til argumenterne vedrørende den skade, sagsøgeren hævder at have lidt.

Sagens omkostninger

- 81 I henhold til artikel 87, stk. 2, i procesreglementet pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Ifølge procesreglementets artikel 88 bærer institutionerne dog deres egne omkostninger i tvister mellem Fællesskaberne og deres ansatte.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Femte Afdeling)

- 1) Kommissionen frifindes.

2) Hver part bærer sine egne omkostninger.

Kalogeropoulos

Barrington

Schintgen

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 16. december 1996.

H. Jung

A. Kalogeropoulos

Justitssekretær

Afdelingsformand